

Cietes kartupeļi arvien pieprasīti

Attīstoties SIA “Aloja Starkelsen” pieprasījums pēc eksporta preces, proti, bioloģiski ražotās cietes pieaug. Tā kā kartupeļu cietes ražošanai nepieciešami kartupeļi ar augstu cietes saturu, pārtikas tupenis šim mērķim viss nederēs. Vēršoties pie Agrosursu un ekonomikas institūta Priekuļu pētniecības centra (AREI PPC) pētniekiem, interesējāmie, par tām cietes kartupeļu šķirnēm, kuras spēj nodrošināt pārstrādei piemērotu cietes daudzumu, turklāt viegli padodas bioloģiskām saimniekošanas metodēm.

Izvēloties kartupeļu šķirni ar mērķi tālāk ražu nodot pārstrādātājam, īpaši jāpiedomā pie izvēlētajām cietes kartupeļu šķirnēm. Tā kā bioloģiskā kartupeļu ciete ir eksporta produkts, kuru sekmīgi var pārdot gan uz ES dalībvalstīm, gan uz ASV un Austrumiem, produkta straujākai ražošanas kāpināšanai no 2013. - 2015. gadam tika īstenots projekts “Baltijas bioloģiskie kartupeļi pasaules tirgum”. To Igaunijas–Latvijas pārrobežu sadarbības programmā īstenoja septiņi partneri no Latvijas un Igaunijas. Šis projekts bija vērst uz to, lai izpētītu izejmateriālu, proti, kartupeļus bioloģiskās cietes ražošanai. No Latvijā izveidotām šķirnēm varam uzsvērt trīs vidēji vēlas kartupeļu šķirnes, kas ideāli piemērotas cietes ražošanai - “Brasla”, “Imanta” un viens no pēdējiem jaunumiem - “Jogla”.

Pētījumi liecina, ka Brasla neizceļas ar bumbuļu lielumu, toties, par spīti dažādiem vasaras untumiem, tās priekšrocība ir stabils ražas līmenis un stabils un atbilstošs cietes saturs bumbuļos. Caurmērā kartupeļos cietes saturs variē atkarībā no laikapstākļiem, proti, saulainās vasarās cietes saturs ir ļoti augsts, turpretī lietainās zemāks. Brasla šajā ziņā būs uzticams sabiedrotais. Jebkurā gadā, jebkuros audzēšanas apstākļos no šīs šķirnes varēs iegūt normālu ražu ar pietiekami augstu cietes saturu. Lai gan salīdzinoši Brasla nav tik izturīga pret lapu puvi, taču to kompensē tas, ka Brasla ļoti strauji veido bumbuļus un ātri uzkrāj cieti, līdz ar to, ja lakstu puve parādās, tā ražu ietekmē mazāk kā citām šķirnēm. Turklāt šķirne sevi labi pierādījusi bioloģiskajos laukos, liecina Priekuļu pc. sniegtā informācija.

Otra šķirne, ko cietes ražotājs SIA "Aloja Starkelsen" labprāt izmanto pārstrādei, cietes ražošanā ir Imanta. Bet te ir neliels āķis - šī kartupeļu šķirne spēj sagādāt izaicinājumu sēklaudzētājiem, jo ārkārtīgi strauji veido lielus bumbuļus. Patiesībā tik strauji, ka speciālisti ar grūtībām spēj nodrošināt bumbuļu lielumu atbilstoši sēklas materiāla prasībām, turpretī ražotāji par Imantas iznākumu var tikai priecāties.

Savukārt jaunpienācēja Jogla tikai pagājušajā gadā reģistrēta un iekļauta augu šķirņu katalogā. agronomi stāsta, ka šī cietes kartupeļu šķirne ievieš cerības. Domājams, ka tā sevi attaisnos, kā vērtīgu izejmateriālu cietes ražošanai arī bioloģiskajā laukā. Joglai ir augstāks cietes saturs kā abām iepriekšminētām šķirnēm un ļoti līdzīgs cietes saturs plaši izmantotai Holandes kartupeļu šķirnei Kuras, taču, salīdzinot ar Kuras, Joglu var novākt līdz pat divām nedēļām agrāk.

Šobrīd saistībā ar Joglas ieviešanu ražošanā integrētajā saimniekošanas sistēmā, Priekuļu pc. kopā ar sadarbības partneriem ir uzsācis projektu, kā rezultātā izstrādās sēklaudzēšanas metodes, veiks pārbaudes zemnieku saimniecībās un pārstrādēs rūpnīcā. Atsevišķi tiks izvērtēts tieši šīs šķirnes cietes saturs un ekonomiskais izdevīgums.